

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata vt
Sacramento, & vt sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-vnctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De obligatione confessionis ex diuino, Ecclesiasticoque præcepto. 20

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

moraliter ea notitia ex confessione sacramentali procederet: præcipue cum penitens ea conditione Confessario sua peccata manifestauerit, vt sigillo perpetuo contineatur; sub qua conditione ad tertium, cui penitente inuito sunt reuelata, transire censenda sunt, ne sacramentum odiosum reddatur.

7. Sexto, docent communiter Doctores, teste Suar. *disp. 33. sect. 4. n. 6.* Nauarr. *cap. 8. num. 4.* Layman. *lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. n. 18.* Bonac. *disp. 5. de poenit. q. 6. sect. 5. part. 3. num. 4.* consiliarium, cui sacerdos ex licentia penitentis, gratia perendi confessionem manifestauit, sigilli obligatione tenetur: quia eam notitiam accipit, vt Confessarium instruat, qualiter sacramentum ministrare debet: est igitur penitenti pro absolutione obtinenda necessaria. Debet ergo sub obligatione sigilli comprehendendi.

8. Sed oppositum verius existimo cum Valq. *quæst. 93. art. 4. dub. 2. numer. 10.* Coninch. *disp. 9. de poenitent. dub. 3. num. 50.* Hieron. Onuphrio *de sigillo confess. sect. 3. quæst. v. dub. 6. vers. Respondet secundò.* Pelantio *in addit. ad 3. part. quæst. 11. disp. 3. ad finem.* & aliis. Consiliarius etenim non accipit illam notitiam a confessione sigillata, sed a manifestatione Confessoris, nomine ipsius penitentis: at, si penitens per se ipsum consiliarium consulere, consiliarius sigilli obligatione non teneretur, vt *superius diximus*: ea manifestatione non est sacramentalis confessio, vt per *q. 6. ad absolutionem obtinendam* a consiliario non dirigitur. Ergo neque etiam teneri potest ex manifestatione Confessoris, qui penitentis instrumentum est: Item, ea manifestatio non ex confessione ortum habet, sed ex facultate data a penitente: ergo non potest obligare sub sigillo. Præterea, ea manifestatio non est penitenti necessaria, vt peccatorum absolutionem directam obtinere possit: nam Confessarius eum absolueret potest ex eo præcisè, quod ipse proponat, per se, vel per alium, virum doctum consulturum, et iuxta consilio aduersurum. Non igitur ea notitia sub sigillo cadere potest, cum ad confessionem necessariam non sit. Denique vix inquam necessarium est ad consilium petendum personam penitentis significare. Ergo, si ex facultate ipsius penitentis significata sit, conueniri non potest, quod sub sigillo non contineatur. Satis enim Christus Dominus, tum sacramentum, tum penitentibus prouidit sub inuolabili sigillo comprehendens eam notitiam, quæ pro absolutione obtinenda necessaria fuerit.

9. Ex his infero primò, si penitens coram aliis ob maiorem sui confusionem absque ulla necessitate confiteatur, prædictos adstantes obligatione solum naturalis secreti teneri. Non enim ipsi ex confessione sacramentali formaliter notitiam accipiunt: nam illa confessio, quatenus ad ipsos dirigitur, sacramentalis non est, tamen sacramentalis sit, quatenus sacerdoti refertur, vt bene notauit Coninch. *disp. 9. dub. 3. n. 46.* Præterea absque nulla notitia posset penitens suorum peccatorum absolutionem directam obtinere, vt suppono: non igitur debuit Christus eam sacro sigillo munire.

10. Secundò infero, superiorem, à quo extra sacramentum petit facultas absoluedi à reueratis, siue per penitentem, siue per Confessarium, sacri sigilli obligatione non teneri: tum, quia ea petitio non est sacramentalis confessio; tamen ad confessionem legitime faciendam dirigitur: tum, quia necessaria non est, cum penitens posset superiorem adire, eique peccatum reueratim fateri, & ab eo absolutionem obtinere: tum denique, quia fieri potest, & debet ea petitio absque expressione penitentis: quod si ex eius venia fiat, sibi imputet, si alia obligatione quam naturalis secreti teneatur. Atque ita docent Valq. *quæst. 93. art. 4. dub. 2. n. 10. et 12.* Henriq. *lib. 6. de poenit. cap. 2. n. 3.* Coninch. *inclinat. disp. 9. dub. 3. n. 44. et seqq.*

11. Septimò, addunt aliqui inuentorem chartæ, in qua alicuius peccata scripta erant, sub sigillo teneri: quia videtur esse confessio inchoata. Sed reuèrsus oppositum sentiant communiter Doctores apud Nauarr. *cap. 18. num. 34.* & in c. *Sacerdos de poenit. dist. 6. num. 8.* Suar. *disp. 33. sect. 4. num. 4.* Henriq. *lib. 6. cap. 20. num. 1.* Coninch. *disp. 9. de sigillo. dub. 3. in fine.* Layman. *lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. n. 19.* Bonac. *disp. 5. q. 6. sect. 5. part. 3. circa finem.* Nam scriptura illa, esto, ad faciendam confessionem deseruire possit, non tamen necessariò. Præterea non est sacramentalis confessio, neque etiam inchoata, cum frequenter absente sacerdote, facta sit, & solum ob excitandum peccatorum memoriam. Neque probandum censeo limitationem, quam solus Layman. adhibet, scilicet, obligari sigillo prædictæ chartæ inuentorem, si constet, à Confessario, cui tradita erat, amissam fuisse. Nam, esto, per scripturam sacerdoti præsentem fieri confessio possit, ea tamen scriptura, vt quid per manens est, à confessione, quæ est ens successiuus, & transiens, omninò distinguitur: non enim ipsa scriptura est confessio, sed ipsius scripturæ traditio, & illius apud sacerdotem humilis manifestatio, ex qua tantum datione, & manifestatione inuentor notitiam peccatorum non accipit, sed ex signo scripturæ permanenti.

Monent tamen, & meritò Doctores *superius* relati, grauilissimè peccatum inuentorem, qui confessionem ibi scriptam

Ferd. de Castro. Sum. Mor. Pars IV.

legeret, ob grauem iniuriam, quam penitenti irrogaret, seuerissima sui cordis contra eius voluntatem agnoscens. Excipitur, nisi certò sciret, (quod vix contingere potest,) inuoluntaria contineri: casu autem, quo prædictam chartam iniquè legat, denunciare scripturam non potest, neque denunciarum possunt Magistratus punire, vel comprehendere: tum, quia delicta secreta sunt: tum, quia eorum manifestatio cedit in grauem irreuerentiam sacramenti, pro cuius susceptione illa scriptura facta est.

12. Si verò ipse Confessarius, qui sacro sigillo tenetur, confessionem factam reuelaret, ob ipsius reuelationem inquirere Magistratus nequeunt, tamen ob non institutam inquisitionem Respublica perire deberet, vt bene, aliis relatis, notarunt Sotus *in 4. dist. 18. q. 4. art. 5.* Delrius *lib. 6. disquisit. mag. cap. 1. sect. 2.* Menoch. *lib. 1. præsumpt. 89. n. 26.* Bonac. *disp. 5. de Sacram. Poenit. q. 6. sect. 5. part. 3. in fine.*

13. Octauò addit Nauarr. *in cap. Sacerdos de poenit. dist. 6. n. 115.* penitentem obligatum esse sub sacro sigillo seruare, quæ sibi à Confessario commendata secretò sunt. Sed reuèrsus contrarium docet communis sententia, vt videre est apud Suar. *disp. 33. sect. 4.* Coninch. *disp. 9. dub. 3. num. 37.* Tolet. *lib. 3. cap. 20.* Henriq. *lib. 6. cap. 20. num. 1.* Layman. *lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. num. 20.* Bonac. *disp. 5. de poenit. q. 6. sect. 5. part. 3. in fine.* Etenim, cum sigillum in fauorem penitentium institutum sit, vt securè peccata sacerdoti absque periculo reuelationis manifestare possint, ea tantum, quæ ipsi manifestant, sub sigillo contineri debent, non quæ à Confessario accipiunt, cum ex eorum reuelatione exolâ penitentibus confessio esse non possit.

14. Ad extremum aduerte, etsi plures sacri sigilli obligatione teneantur; primò, & principaliter tenetur sacerdos, & secundariò alij, idèò que pœna depositionis, & reclusionis, cuius fit mentio in cap. *Omnis vtriusque sexus.* solum sacerdotibus Confessariis imponenda est, reliquis arbitraria pro qualitate criminis, sicuti notarunt Nauarr. *cap. Sacerdos de poenit. dist. 6. num. 50.* Suar. *disp. 33. sect. 4. num. 4.* Henriq. *lib. 6. cap. 19. n. 9.* & cap. 20. num. 2. Layman. *lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. n. 16. vers. Secundò.*

PUNCTVM XX:

De obligatione confessionis ex diuino, Ecclesiasticoque præcepto:

§. I.

Quæ personæ, & quo tempore ex diuino præcepto ad confessionem teneantur.

1. Qualiter obligentur omnes ad confitendâ peccata ex diuino præcepto.
2. Pro articulo mortis est hæc obligatio.
3. Extra prædictum tempus, seclusa Ecclesie determinatione, satis probabile est, nullam esse obligationem.
4. Per accidens obligantur grauari mortali, si suscepturi sunt Eucharistiam.
5. Si moraliter certam speciem peccati vitare non possunt.
6. Solum salutes obligantur ad confessionem.
7. Item, grauari mortali.
8. Carentes peccato mortali, & veniali, suscipere hoc Sacramentum nequeant.

1. *Superius, in fine pun. 4. huius tract.* decisum reliquimus, sacramentum Penitentiae esse medium necessarium in re, vel in voto susceptum, ad consequendam gratiam lapsis post Baptismum. Hanc necessitatem colligimus ex illis verbis Christi, Ioann. 20. *Quorum remisistis peccata, remittuntur eis: quorum retinueritis, retenta sunt.* Conceditur enim à Christo Domino Apostolis, & eorum in sacerdotio successoribus, non solum potestas remittendi peccata, sed etiam ea retinendi: retinent autem, dum non remittunt: quia eo ipso peccatores ligantur suis peccatis, saltem quoad obligationem ea ferendi etiam, si peccatores plenam suorum peccatorum absolutionem absque ulla obligatione suscipiendi sacramentum Penitentiae obtinere possent, nullatenus sacerdotes potestatem haberent, peccata retinendi. Hæc autem obligatio non est solum de confessione peccatorum in genere, qua quis confiteretur, se peccatorem esse, sed in specie, & sigillatim, qua omnia peccata, quæ post diligentem inquisitionem memorie occurrerint, quoad speciem, & numerum explicentur, iuxta *Trid. sess. 14. cap. 5. & can. 7.* pluribusque exornant Bellarm. *lib. 3. de poen. Val. 4. disp. 7. q. 9. pun. 1.* Suar. *disp. 17. sect. 1. & disp. 35. sect. 1.* Egid. *disp. 5. de confess. dub. 1.* Layman. *lib. 5. sum. tr. 6. c. 6. assert. 1.* Etenim, cum sacerdos in Sacramento Penitentiae Iudex sit, & Medicus, & officium Medici, & Iudicis exercere non possit, nisi statim penitentis cognoscatur, & omnia, quæ absolutioni obstat possint, declarentur,

declarentur: vt pro qualitate cause absolutionem concedat, & penitentiam iniungat, efficitur sane, penitentes obligatos esse ad hoc iudicium omnia peccata mortalia in specie, & sigillatim adducere, quippe vnum tantum peccatum mortale, & absolutionem impedire potest, & iudicium notabiliter variare.

2. Hanc obligationem communiter Doctores agnoscunt pro mortis articulo, pro periculo partu, pro naufragio imminenti, pro belli conflictu, pro grassante peste, & similibus: quippe cum eo tempore maxime urgeat necessitas diuinæ reconciliationis, decuit conscientia peccati mortalis grauarum astringi obligatione assumendi medium ad reconciliationem per se institutum. Quinimò, esto periculum mortis proximè non adsit, si adsit periculum probabile nunquam inueniendi sacerdotem, cui confiteri possis, iure diuino teneris confiteri, aliàs manifesto periculo te expones omitendi Sacramentum, quod à Christo Domino in remedium necessarium peccati post Baptismum commissi institutum & præceptum est: vt bene docent ex communi sententia D. Thom. in 4. dist. 17. q. 3. art. 1. q. 4. Suar. tom. 4. de penitent. disp. 35. sect. 3. à num. 2. Coninch. disp. 5. dub. 2. concl. 1. num. 16. Henric. l. 4. c. 3. n. 3. & cap. 6. n. 6. Fagund. de secundo Ecclesie præcepto. l. 1. c. 1. num. 6. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 5. n. 5.

3. Extra prædictum tempus, seclusa Ecclesie determinatione, satis probabile est, nullum aliud esse, quo fideles, maxime si contriti existant, ad faciendam confessionem astringantur. Neque enim statim post commissum mortale peccatum obligat, sicuti dixerunt Guillelm. Parisi. de Sacram. penit. cap. 19. aliàs 14. & Angel. verbo, Confessio, l. 1. §. 3. Sed viens Deus sua misericordia, inducias peccatori concedit, & tempus necessitatis expectat, alias Ecclesia annuum confessionem tantum præcipiendo, suo muneri non satisfacere, sed necessarium debet confessionem post commissum peccatum statim præcipere, vt bene docet D. Thom. in supplem. quest. 6. art. 5. Adrian. in 4. de confess. §. Tertio inquirendum est. Sorus in 4. dist. 18. quest. 1. art. 4. Coninch. disp. 5. dub. 2. num. 32. Henric. lib. 4. cap. 3. n. 2. Layman. suprad. n. 4. Neque item obligat diuinum præceptum, vt dixit Ioann. Medin. C. de confess. tract. 2. q. 14. §. 2. sub finem, quoties peccatori adsit periculum obliuionis peccati commissi. Nam, vt rectè Suarez disp. 35. sect. 3. num. 6. Coninch. disp. 5. dub. 2. n. 33. Layman. dist. c. 3. n. 4. ex vi iuris diuini tantum astringitur penitens ad fatenda ea peccata, quæ post diligentem inquisitionem memoriæ occurrerint; nunquam tamen tenetur extraordinariam diligentiam adhibere, ne illorum obliuiscatur, aliàs peccatis affluens, & obliuiosus, teneretur sæpe in anno confiteri: vel sua peccata scripto mandare: quod Doctores nuper relati ex communi sententia reprobant. Restat ergo, vt seclusa Ecclesie determinatione solum pro mortis periculo obligatio confessionis adsit. Nam cum ex iure diuino nullum aliud tempus huius obligationis exequenda determinatum signari possit, pro nullo alio hæc obligatio asserenda est, vt rectè docuit Suar. disp. 35. sect. 3. n. 6. Coninch. disp. 5. dub. 2. concl. 3. in fine. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. capit. 5. n. 5. Fagund. de secundo Ecclesie præcepto. l. 1. c. 1. n. 6. Fillucius tract. 7. c. 2. q. 5. Dixi, seclusa Ecclesie determinatione: nam ea posita non solum præcepto ecclesiastico, sed diuino, teneris peccata annuatim fateri: quippe credendum est, Christum Dominum obligationem confessionis pro mortis articulo imposuisse: pro aliis vero temporibus, iuxta Ecclesie determinationem, vt tradit Valq. q. 90. art. 1. dub. 4. n. 26.

4. Per accidens autem obligari fideles possunt ad confessionem. Primò, si grauari conscientia peccati mortalis, tamen contriti, suscipere Eucharistiam velint: ob dignitatem enim tanti Sacramenti tenentur ex præcepto diuino non solum contritione; sed confessione cuiuscunque mortalis peccati non confessi occurrentis memoriæ ante Communionem se disponere, iuxta illud Pauli 1. Probet autem se ipsum homo, & tradit Trident. sess. 13. cap. 7. & can. 11. & pluribus exornat D. Thom. 3. par. qu. 80. art. 4. & ibi Suarez disp. 30. sect. 3. Bellarm. in 4. de Eucharist. cap. 17. Henric. l. 8. cap. 45. & alij, & nos superiori tractatu diximus.

5. Secundò, obligaris, si certam speciem peccati, verbi gratia, luxuriæ, odij, aut furti, credas, te non posse moraliter vitare, quin ad penitentiam accedas, & confessarij monitis adiuueris: cum enim teneris, quodlibet peccatum vitare, teneris & media apponere, quæ reputas ad eum finem necessaria, argument. textus in cap. Præterea, de officio deleg. & tradit in præfati Caieranus verbo, Sacramentalis confessio. Petrus de Soto section. 5. de confession. Suarez disput. 35. section. 3. numer. 10. Coninch. disp. 5. de confession. necessitat. dub. 2. num. 31. Fagundez de secundo Ecclesie præcepto. lib. 1. cap. 1. numer. 15. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. capit. 5. numer. 6. Noranter dixi, si certam speciem peccati, &c. nam ex eo, quod credas, plura in genere peccata vitaturum, si confessionem frequentes non videris speciale peccatum committere confessionem omitendo: quia eo casu non reputatur confessio medium

propinquè necessarium ad peccatum vitandum: siquidem peccatum non in genere, sed in specie & sigillatim committendum est, ad cuius fugam non apprehenditur confessio necessaria. Aliàs damnare peccati mortalis teneremur plures confessionem per annum diferentes, alijque operibus virtutis non incumbentes: siquidem plura peccata sine dubio vitarent, si confessionem frequentarent singulis mensibus, aliaque opera virtutis exercerent. Atque ita docent Caiet. & Petr. de Soto supra. Suar. dist. a sect. 3. n. 11. Fagund. l. 1. c. 1. n. 16. Coninch. disp. 5. dub. 2. n. 31.

6. Personæ, quæ diuino præcepto confessionis astringuntur, sunt fideles post Baptismum in peccatum mortale lapsi: quia solum peccata post Baptismum commissi Sacramento Penitentiae subici possunt. Vnde fit, infideles obligari non posse præcepto diuino confessionis: quia neque obligari ad confessionem, quouisque materia confessionis apponatur, quæ non est peccatum ante Baptismum commissum; sed post Baptismum: & ita tradunt ex communi sententia Maior in 4. dist. 17. quest. 1. Sorus in 4. dist. 18. quest. 1. art. 2. Medin. tr. 2. de confess. q. 5. circa fin. Suar. disp. 35. sect. 2. n. 2. Fagund. de secundo Ecclesie præcepto. lib. 1. cap. 2. n. 4. Sanch. lib. 1. sum. cap. 2. n. 15. Henric. lib. 4. cap. 5. n. 5. Bonac. disp. 5. de penitent. q. 5. sect. 2. p. 4. n. 5.

7. Dixi, lapsi post Baptismum in mortale peccatum: nam habentes sola peccata venialia, nec præcepto diuino, neque ecclesiastico astringuntur, vt satis colligitur ex capite. Omnis virtusque secus de penitent. & remiss. & ex Trident. sess. 14. ca. 5. & ex his quæ diximus supra punct. 6. vbi probauimus, peccata venialia non esse huius Sacramenti materiam necessariam, sed voluntariam. Et tradunt in præfati post alios antiquiores Suar. disp. 36. sect. 2. n. 9. Coninch. disp. 5. de penit. dub. 5. num. 52. Fagund. de secundo Ecclesie præcepto. l. 1. c. 2. n. 8. & 9. Bonac. disp. 5. q. 5. sect. 2. p. 4. n. 8.

8. Qui verò nec peccatum mortale, neque veniale vnquam commiserunt, sicuti hoc priuilegium Sanctissimæ Virginis fuit concessum, quæ nulla in se peccata neque originalia neque actualia, etiam venialia infecta fuit, nullatenus astringi possunt obligatione recipiendi Sacramentum Penitentiae; quinimò neque capaces illius sunt, vt prope quibus deest materia necessaria requisita, quæ sunt peccata actualia, saltem venialia. Atque iuxta de Beata Virgine docent Victor. in sum. de confess. n. 15. Vuald. in Candel. aureo. n. 82. Suar. disp. 35. sect. 2. n. 15. Fagund. de penitent. l. 1. c. 2. in fine.

§. II.

Quæ personæ, & quo tempore, ad confessionem ex ecclesiastico præcepto teneantur.

1. Qui ad annos discretionis peruenerit, obligatur: & quando censetur ad discretionem peruenerit.
2. Pueri, cum primum rationis usum consequuntur, obligati sunt.
3. Fit satis dubitandi rationi.
4. Qualiter cum pueris accedentibus ad confessionem agendum est.
5. Grauari venialibus non tenetur confiteri.
6. Qualiter potuerit Ecclesia ad venialium, confessionem obliuiscere.
7. Tempus confessionis paschale esse docent aliqui.
8. Verius est, non esse tempus determinatum, sed qualibet parte anni fieri posse.
9. Satisfit oppositis rationibus.
10. Qualiter annus computetur.
11. Teneris anticipare confessionem, quando prauides impediendam.
12. Si omiffi per annum confiteri, negant aliqui te esse obligatum.
13. Verius est, te obligatum esse.
14. An satisfacias unica confessione praesenti anno, & praeteritis. Negant plures.
15. Sed difficilis sententia.

1. **C**onstat omnes fideles, cum ad annos discretionis peruenerint, si peccato mortali grauentur, obligatos esse confiteri. Sic habetur ex Concil. Lateranen. relato cap. Omnis utriusque sexus, de penitent. & remissionib. & in Trident. sess. 14. cap. 5. de reformat. & tradunt omnes Censetur si delis ad annos discretionis peruenerit, cum rationis vsu inter bonum & malum distinguente pollets, quod arbitrio prudentis Confessarij relinquendum est. Qui non tam ex arare, quam ex ingenio, & conditione puerorum id colligere debet. Nam esto, regulariter completo praesentio, perfectus vltus rationis omnibus eluceat: plures tamen ante eam aetatem, alij post eam rationis vsu conuequuntur.

2. Solum est dubium, an statim ac perfectum rationis vsu conuequuntur, hoc præcepto confessionis obligentur? Ratio

Ratio difficultatis est: quia Ecclesia non videtur velle astringere suis censuris, & præceptis fideles ante pubertatem. Item, non astringit regulariter ad sumptionem Eucharistiæ, quousque duodecim annus, vel quartus decimus compleatur. Ergo, neque ad confessionem adstringere ante eam ætatem debet, cum eodem tenore verborum præceptum de confessione, & sumptione Eucharistiæ latum fuerit. Atque ita docent D. Antonin. 2. part. sum. tit. 9. cap. 18. §. 1. Hostiens. & Anchar. in cap. Omnis vtriusque sexus, de penitent. & remiss. Sorus in 4. dist. 12. quest. 1. art. 11. in fine. Sed omnino tenendum est, pueros statim ac vsum rationis perfectum fuerint confecti, obligatos esse singulis annis confiteri, si conscientia peccati mortalis grauentur. Constat ex praxi, vsque Ecclesiæ recepto: & quia aliis præceptis ecclesiasticis audiendi Sacrum, seruandi interdictionum, abstinenti ab ingressu in Monasteria Monialium adstringuntur. Non ergo ab hoc præcepto maxime necessario excusari debent. Atque ita docent ex communi sententia Syluest. verbo. Confessio. 2. quest. 5. Suar. disp. 36. sect. 2. num. 6. Coninch. disp. 5. dub. 5. num. 50. Nanarr. c. 21. numer. 33. Henric. lib. 4. cap. 5. numer. 2. Fagund. de secundo Eccl. præcept. lib. 1. cap. 5. num. 12. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 5. num. 6. & 7. Bonac. disp. 5. quest. 5. sect. 2. punct. 4. Valq. quest. 90. art. 2. dub. 4. Valent. tom. 4. disp. 7. q. 9. part. 4. ad finem, & alij plures.

3. Neque ratio dubitandi in contrarium vrget. Fateor namque, mitius se habere Ecclesiam cum pueris ante pubertatem, in penis ob peccata commissa interrogandis, vt satis colligitur ex cap. 1. & 2. de delictis puerorum, ibi: In pueris relinquuntur inultum, quod in aliis progressioris ætatis humane leges dicunt feruoris puniendum. Ex quo textu mouentur, Sã verbo Censura n. 2. & verbo Pueri. n. 1. & Molin. tr. 3. de iust. disp. 51. n. 8. & alij ad affirmandum, nulla celsura pueros ante pubertatem ætate affici: tamen si peccatum mortale commiserint. Sed, quamuis hæc sententia de censuris ipso iure latis non videtur probanda, ac de censuris, quæ ab homine feruntur, qualis est pena excommunicationis, quæ in pluribus Episcopatibus ferunt aduersus eos, qui singulis annis sua peccata confessi nõ fuerint, verissima est: non enim ante pubertatem citari possunt ac proinde neque ab homine excommunicari, sicuti in præfatis tradit Suar. disp. 36. sect. vlt. in fine. Valq. quest. 90. art. 2. dub. 4. n. 2. Sã verbo Confessio, num. 3. Henric. lib. 4. cap. 5. num. 2. Sanchez. lib. 1. sum. cap. 12. numer. 7. Bonac. disp. 5. quest. 5. sect. 2. part. 4. numer. 4. numer. 3. Fagund. lib. 1. de penit. cap. 3. ad numer. 14. & 15. Non tamen ex hac benignitate inferendum est, nol. le Ecclesiam suis præceptis pueros vsu rationis pollentes astringere: id enim nec necessarium erat, neque expediebat. Non item obstat, quod præceptum de sumenda Eucharistia plerumque non obliget ante pubertatem: quia hoc præceptum obligat discretione obtenta, nisi ex consilio Confessoris iudicatum fuerit differendum: quæ conditio pro præcepto confessionis apposta non fuit. At consuetudine recepta omnes Confessarii vsque ad eam ætatem communionem differuntum ob reuerentiam tanti sacramenti: tum, quia est minoris necessitatis: quam dilationem pro sacramento Penitentia non est illis permillum concedere. Ergo fideles discretione habentes obligantur confessione, tamen si Eucharistiæ præcepto non obligentur.

4. Pueri verò accedentes ad confessionem, diligenter examinandi sunt, an satis capaces existant absolutionis recipiendi. Sunt enim plures, qui, etlo, peccare sciant, peccata confiteri nequeunt; quos tamen non expedit statim dimittere: sed confessoris monitis, & diligentia instruendi sunt. Qui si instructionem non percipiunt, neque de peccatis, provt par est, doleant, concessa benedictione, & imposta aliqua penitentia, absque absolutione sacramentali dimittantur, maxime quando nullo peccato mortali adstringuntur: hac enim via, & confessione alluescent, & paulatim instruentur. Si verò mortale peccatum falsi fuerint, diligentius inuestigandum, & procurandum, vt dolore debitu illius inuectant, & absolutioni recipiendi se disponant. Quod si nec sub dubio capaces absolutionis existant; monendi sunt, vt dispositioni debite incumbant, iterum pro absolutione recipiendi reuocentur. At stante dispositione, omnino absolui debent, præcipue si vrgeat aliqua necessitas; sub conditione tamen mente retenta. Quæ omnia notauit Zambran. de casibus reseruat. cap. 4. dub. 3. numer. 2. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 5. numer. 7.

5. Dixi initio, si mortali peccato grauentur: nam venialibus peccatis tantum affrici, nec diuino, vt dixi, neque ecclesiastico præcepto confiteri tenentur, vt ex communi sententia tradunt Suar. disp. 36. sect. 2. num. 8. Coninch. disp. 5. dub. 5. num. 52. Valquez quest. 90. art. 2. dub. 2. numer. 11. Bonac. disp. 5. quest. 6. sect. 2. p. 4. num. 8. Fagund. de secundo Eccl. præcept. lib. 1. cap. 5. numer. 8. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 5. numer. 12. aduersus Alea. 4. p. quest. 77. memb. 1. num. 3. & memb. 2. art. 5. ad 10. Bonauent. in 4. dist. 17. art. 2. quest. 1. Richard. ibi art. 2. quest. 4. ad 1. existimantes, Ecclesiam præcepisse annuam confessio-

nem, siue peccatis mortalibus, siue venialibus fideles grauentur. Sed conclusio probatur manifestè ex Trident. sess. 14. cap. 5. & can. 7. vbi de peccatis venialibus dicitur, taceri citra culpam posse, & multis aliis remedijs expiari, quæ vera nõ essent si ex præcepto Ecclesiæ deberent necessariò fateri. Item, Ecclesiæ præceptum diuino de confessione faciendi, quod indeterminate erat quoad tempus, ad singulos annos determinauit: at præceptum diuinum solum est de confessione mortalium: nam venialia alijs multis remedijs expiari possunt. Ergo, Præterea, si latum esset præceptum de confessione faciendi ab eo; qui venialibus tantum peccatis grauentur sic, omnia venialia peccata obligatos esset fateri, siquidem in cap. Omnis vtriusque sexus, omnia peccata fateri præcipiuntur: at præceptum de confessione omnium venialium durum esset, & ferè impossibile: non igitur ad eam confessionem præceptum extenditur. Neque illa verba Christi Domini Ioann. 20. Quorum remisistis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt. ad peccata mortalia, & venialia atque extenduntur: sed diuerso modo. Ad peccata mortalia vtque verbum remittendi, & retinendi extenditur: quia Christus Dominus, & potestatem ea peccata remittendi, & retinendi Sacerdotibus concessit. At comparatione venialium solum potestatem remittendi ex priuilegio concessit, sublata potestate retinendi: neque enim Sacerdotes ea valent retinere, cum alijs remedijs, præter sacramentum Penitentia, expiari possint, vt bene notauit Valq. q. 90. art. 2. dub. 2. n. 15. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 5. n. 12.

Verum, esto, à præcepto annuæ confessionis excusetur, qui nullius peccati mortalis conscientus est; non tamen excusatur, quin Pastori se listat, & statum suæ conscientia declarat; tum ob scandalum vitandum; tum, ne excommunicetur, saltem in foro exteriori; Pastorque obligatus est sic de se deponere. credere, nisi manifestas rationes habeat in contrarium: sicuti docent Suar. 4. de penit. disp. 36. sect. 2. numer. 9. Coninch. disp. 5. dub. 5. n. 52. Fagund. de secundo Eccl. præcept. lib. 1. cap. 2. num. 9. Bonac. disp. 5. q. 5. sect. 2. p. 4. n. 8. Valq. q. 90. art. 2. dub. 2. n. 19. Fateor tamen, non leue fundamentum iniquæ suspitionis præbere, quin integro anno confessionem omittent sub prætextu carentia peccati mortalis. Etenim, cum per huius Sacramenti susceptionem gratia augeatur, & maiori cum reuerentia, & fructu suscipiatur Eucharistia, & factis in Ecclesia vsitatum sit quod fideles, tamen si solis venialibus grauari existant. Communioni recipiendæ confessionem præmittant, certe qui hæc omnia despiceret, præsumptionem gigneret, non esse ita purum, & immaculatum, ac ipse opinatur. Quapropter monendus hic esset, & persuadendus, vt confessionem venialium faceret. Nam esto, mortalis conscientus non sit, forte illo grauetur: & confessione venialium legitime facta illius mortalis ignorati remissionem obtinebit, quam absque confessione non obtineret.

6. Doctores autem disputant, an saltem poruerit Ecclesia legem ferre de peccatis venialibus conscientis. Et mihi dicendum videtur cum Aegid. de Coninch. disp. 5. dub. 5. concl. 3. directè legem ferri non posse de confessione venialium. Nam, si ad confessionem omnium obligaret, esset lex intolerabilis humane fragilitatis, & grauis occasio scrupulorum. Si ad aliqua consistenda pro libro penitentis, esset parum vilis. Si ad venialia in aliqua determinata materia, certè extra religiosum statum fingi non potest iusta causa ferendi talem legem. Pro Religiosis verò, vt pote perfectioni studentibus, facilius hæc lex ferri possit: at solum sub veniali culpa obligaret, quia materia leuis est.

Verum esto de confessione venialium directè ferri non possit lex, indirectè tamen ferri potest: præcipiendo, inquam, confessionem, sicuti aliud quoduis opus virtutis, præcipue cum tot utilitates ex frequenti confessione oriantur. Si enim ad confessionem faciendam singulis mensibus, vel annis, voto obligari quis potest: cur non lege, & præcepto? Et ita sæpe obligatur, qui à Sede apostolica imperat dispensationem voti castitatis, vel alterius impedimenti ad matrimonium contrahendum. Quo præcepto posito, qui peccatis mortalibus grauentur non esset, necessariò venialia fateri debet: quia sine confessione mortalis, vel venialis confessio stare non potest, ac proinde neque illius præcepti executio. Sic Coninch. disp. 5. de necess. confess. dub. 5. n. 53. Suar. disp. 22. sect. 8. Valq. quest. 90. art. 2. dub. 3. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 5. numer. 13, vbi affirmat; te ipsa Monachis Sancti Benedicti menstruam confessionem præceptam esse in Clement. Ne in agro Dominico. S. Sanè. de statu Monach. ibi: Vt in singulis mensibus, tam in Monasterijs, quam extra, ad confessionem saltem semel accedant omnes, & singuli. sed credo cum Barbol. in remission. Concil. sess. 14. cap. 5. Henric. lib. 4. c. 4. n. 10. Rodrig. i. quest. 62. art. 1. Cano relect. de penit. c. 5. §. 8. At vero, potius sub consilio, & directione quam sub rigoroso præcepto prædictam confessionem statuerat esse, sicuti & Communionem omnibus diebus Dominicis.

7. Tempus annuæ confessionis aliquibus videtur pascuale

chale esse, sicut est Communio. Sic Petr. de Soto *lect. 5. de confess. Suar. disp. 36. sect. 3. Fagnan. de secund. Eccl. præcep. lib. 1. c. 1. n. 5.* Mouetur primò ex Trident. *sess. 14. can. 8.* anathematizante eos, qui negauerint, fideles singulis annis obligatos non esse confiteri; & ob id suadentes, ne tempore Quadragesimæ confiteantur. Supponit ergo tempore Quadragesimæ adesse obligationem. Secundò, in Extrauag. *Vices de treuga, & pace*, alleritur, parochianos tempore Paschalis obligatos esse proprio Sacerdoti cōfiteri. Tertio, in *c. Omnis vtriusque sexus de pœn. & remiss.* præcipitur omnibus fidelibus vt singulis annis omnia sua peccata mortalia cōfiteantur; at, qui tēpore Paschalis grauat mortalibus nō cōfessus ea nō fateretur cōfessionē omnium mortalium eo anno commissurum non præstiffit. Ergo non satisfecisset præcepto. Quartò, tempore paschali solent Rēctores à suis subditis testimonium confessionis exigere. Signum ergo est eo tempore subditos obligari. Denique, si eo tempore subditi non obligarentur confiteri, possent ferre per duos annos confessionem differre abique peccato. Nam, si annus computetur à Ianuario in Ianuarium, vel à Dominica in albis vsque ad aliam Dominicam in albis, qui primo die Ianuarij anno 1631. factus esset, posset vsque ad vltimum diem Decemb. anni 1632. confessionem differre, & qui in Dominica in albis anni 1631. sua peccata aperiret, posset vsque ad Sabbatum antecedens anni 1633. confessionem prorogare: quia facta confessione primo die Ianuarij anni 1631. satisfecit præcepto eo anno confitendi, & facta confessione vltimo die Decembr. anni 1632. satisfacit confessioni debitæ illo anno. Et idem est, si computatio fiat à Dominica in albis vsque ad aliam similem Dominicam: confitens enim Dominica in albis anni 1631. satisfacit confessioni debitæ eo anno vsque ad eandem Dominicam sequentis anni, à qua incipit annus obligationis computari, qui durare debet vsque ad Sabbatum in albis anni 1633. quo die si fiat confessio, satisfacit præcepto annuæ confessionis: ergo ferre per duos annos differens confessionē. Ne igitur hoc inconueniens admittas asserendum est, paschale tempus confessionis, sicuti & Communioni signatum esse. Hinc inferet hæc sententia, si tempore paschali impeditus sis à Communione vel, quia non adest copia Sacerdotis, vel, quia ob tenebram atatem tibi non conceditur; vel quia ob aliam causam ex consilio Confessarij differatur, te grauarum mortali obligatum esse ad Confessionem.

8. Nihilominus contraria sententia communior est, & probabilior, scilicet, confessioni non esse determinatum tempus paschale; sed quolibet die anni fieri posse, & præcepto esse satisfactum. Sic post alios antiquiores docuerunt Sotus in *4. disp. 18. q. 1. ar. 4. concl. 1.* Victor. *summ. 137. Henriq. l. 4. de pœn. cap. 4. num. 7.* Valq. *qu. 90. art. 3. dub. 1. num. 3. & 15.* Valen. *tom. 4. disp. 7. quest. 9. part. 4. vers. Consuetudo.* Emman. *Sa Confessio, num. 4.* Coninch. *disp. 5. dub. 7.* Layman. *lib. 5. sum. tract. 6. cap. 5. nu. 10.* Bonac. *disp. 5. quest. 6. sect. 2. part. 4. num. 10.* Fundamentum desumitur ex cap. *Omnis vtriusque sexus, de pœnitent. & remissio.* vbi inquit Concilium: *Omnis vtriusque sexus fidelis postquam ad annos discretionis peruenerit, omnia sua solus peccata cōfiteatur fideliter, saltem semel in anno, proprio Sacerdoti, & iniunctam sibi pœnitentiã studeat pro viribus adimplere, suscipiens reuolente ad minus in Pascha Eucharistia Sacramentũ, nisi forte de consilio proprij Sacerdotis ob aliquam rationabilem causam ad tempus ab eius perceptione duxerit abstinentiã.* Cũ ergo Concilium solum tempus paschale Eucharistie recipiendæ signauerit, non autem confessionis; absque fundamento obligatio confessionis ad tempus paschale restringitur. Præterea Trident. *sess. 14. cap. 5. in fine.* declarans, obligationem cōfiteñdi à Chri to impostam, Concilium Lateranense singulis annis exequendam præcepisse, subdit: *In vniuersa Ecclesia cũ ingenti animarum fructu obseruatur mos ille salutaris confiteñdi sacro illo, & maximè acceptabili tempore Quadragesimæ; quem morem hæc sancta Synodus maximè probas & amplectitur, tanquã piũ, & meriti retinendũ.* Ex quibus verbis colligitur aperte, distincte. Cōfiteñdi inter præceptũ cōfiteñdi, & morẽ cōfiteñdi in Quadragesima. Et de præcepto inquit, vt salte semel in anno impleatur: morẽ autẽ in Quadragesima confitendi non præcipit, sed tanquam piũ: & meritò retinendum probat, & amplectitur. Quod claris explicuit *can. 8. eiusd. session. si attente verba expendatur:* vbi enim Concilium anathematizat eos, qui dixerint, confessionem omnium peccatorum, qualem Ecclesia seruat, esse impossibilem, aut traditionem humanam à pijs abolendam, aut ad eam non teneri omnes, & singulos vtriusque sexus fideles, iuxta magni Concilij Lateranen. constitutionem semel in anno: & ob id suadendum Christi fidelibus, vt non confiteantur tempore Quadragesimæ. Si igitur tempore Quadragesimæ tenerentur fideles confiteri, Concilium absolute anathematizaret eos, qui dicerent, fideles tempore Quadragesimæ non esse obligatos confiteri; sicuti anathematizat eos, qui dicunt, semel in anno non teneri: solum enim anathematizat eos, qui fidelibus iusserint, ne tempore Quadragesimæ confiteantur, eò quòd obligationem non habeant semel in anno confitendi.

9. Reitat argumentis oppositis satisfacere. Ad primum

constat ex probatione nostræ conclusionis. Ad secundum ex Extrauag. *Vices*, respondeo, ibi nullum præceptum imponi, sed impositum in cap. *Omnis vtriusque sexus*, referri, vt constat ex illis verbis: *Cum Paochianus de iure teneatur, saltem semel in Paschate, proprio Sacerdoti confiteri.* Et licet ibi expressum sit tempus paschale, id factum non est, vt prædicto tempori obligatio astringatur, sed quia eo tempore plerumque impletur simul, cum obligatione Eucharistiam suscipiendi. Ad tertium concedo, præcipi in cap. *Omnis*, omnia peccata mortalia commissa, tempore, quo fit confessio, confiteri: quia id ad integritatem confessionis est requisitum; non tamen præcipitur, vt omnium mortalium, quæ eo anno committuntur, confessio fiat: aliàs si facta legitima confessione in vltimo die anni nouum mortale committeres, eo die deberes iterum confiteri, quòd onus; vt pote sine fundamento, admittendum non est. Ad quartum fauor, Paochos solere testimonium confessionis à suis subditis exigere tempore Paschalis: quia plerumque eo tempore præceptum confessionis implet: & quia cognoscere debent, an ad Communione eo tempore suscipiendam rectè dispositi sint. Ad vltimum, admittimus, & abique transgressione præcepti confessionis, posse fidelem ferre per duos annos confessionem differre. Hæc enim dilatio, etsi sua, & intentioni præcepti adueretur, non adueratur materia præcepti, cum saltem semel in anno confessio fiat.

10. Sed qualiter annus computandus est? Aliquibus videbitur computandus ab eo tempore, quo post vltimam confessionem mortale commiseris: quia ab eo tempore obligatio confessionis te astringit. Alij affirmabunt, computandum esse ab vltima confessione, ne vltra duodecim menses sublequens differatur. Sed hos modos dicendi optimè reprobat Coninch. *disp. 5. de confess. dub. 6. concl. 1.* propterea quòd textus in cap. *Omnis vtriusque sexus*, legem communem, & generalem statuit, vt omnes fideles semel in anno confiterentur. At si prædicta computatio seruanda esset, non omnes eodem anno præcepto confessionis astringerentur, sed iuxta diuersitatem personarum, vel peccantium, vel contentium, tempus confessionis prorogaretur, vel restringeretur: quòd alienum est à verbis Concilij, & communi Ecclesie praxi.

Quapropter duplex est probabilis computatio anni. Prima à Ianuario in Ianuarium: quia lex intelligi debet iuxta communem, & frequentem vsum. At negari non potest esse communem, & frequentem vsum computandi annos à Ianuario in Ianuarium. Ergo hæc lex iuxta hanc computationem intelligi debet. Quòd si dicas, hanc computationem esse profanam, non ecclesiasticam: hæc enim à Paschate Resurrectionis, vsque ad sequens Pascha desumi debet; obstat: quia hæc antiqua computatio ab Ecclesia accipitur, tum in ordinibus conferendis; tum in beneficiorum possessione; tum in obligatione ad ieiunium, ad matrimonium, ad votum, tum in censurarum impositione. Non ergo hoc præceptum ab hac computatione eximi debet. Præterea mos ecclesiasticus computandi annum non à Paschate, sed ab Aduentu vsque ad Aduentum incipit. Ergo vel ab hoc tempore Aduentus faciendæ est computatio, si morem ecclesiasticum recitandi sequamur; vel faciendæ est à Ianuario in Ianuarium; vt communiter fit, & affirmandum est cum Valq. *qu. 90. art. 3. dub. 1. n. 5.*

Alter modus computandi annum, communi Doctorum autoritate receptus est à Paschate in Pascha. Sic tradit Nau. *c. 21. n. 45.* Sotus in *4. disp. 18. qu. 1. ar. 4.* Medin. *de confess. quest. 14.* Victor. *n. 147.* Suar. *disp. 36. sect. 3. n. 8.* Coninch. *disp. 5. dub. 6. concl. 2.* Layman. *l. 5. sum. tract. 6. cap. 5. num. 8.* Bonac. *disp. 5. q. 5. sect. 2. part. 4. n. 19.* Henriq. *l. 4. cap. 4. n. 1.* Reginald. *l. 6. n. 55. & 57.* & alij. Fundamentum huius computationis est: quia eo tempore solent Parochi testimonium confessionis à fidelibus exigere, quasi indicantes, tunc expirare tempus obligationis exequendæ. Sed est leue fundamentum, vt constat ex superioribus dictis. Quapropter sententiam Valq. spectato iure, & ratione naturali, seclusa autoritate, probabiliorẽ, & veriorẽ existimarem.

11. Sed inquires an teneris anticipare confessionem, ante anni finem, si scias in fine anni copiam confessoris non habiturum, vel alia via à confessione impediendum? Respondeo affirmatiuè ex communi omnium sententia, quam tradit Suar. *disp. 36. sect. 5. n. 2.* Valq. *qu. 90. art. 3. dub. 2. n. 9.* Coninch. *disp. 5. dub. 7. n. 58.* Henriq. *l. 4. c. 3. n. 3.* Reginald. *l. 6. num. 25.* Bonac. *de Pœnitent. disp. 5. q. 5. sect. 2. part. 4. num. 21.* Laym. *l. 5. sum. tract. 6. c. 5. n. 8. coroll. 2.* Ratio est manifesta: quia teneris confiteri eo tempore, quo præceptum confessionis te obligat, eique satisfacere potes: at agnoscis, eo tempore te obligare præceptum confessionis, eique satisfacere posse, & in reliquo impotentem esse. Teneris ergo eo tempore confiteri, ne confessionem præceptam omittas, sicuti teneris die festiuo Missam audire hora octaua, si scias in reliquis horis impediendum esse; & Eucharistiam tempore paschali primis illis octo diebus suscipere, si credas in reliquis impediendum fore: quia præcepto satisfacendum est, eum de facto obligat, & impleti potest.

12. Verùm, si confessionem integro anno omiseris, dubitant

tant Doctores, an teneatis statim, cum primum possis, confiteri: Negant Sylvest. Eucharistia. 3. quæst. 15. dicto 3. Ledelm. 2. p. 4. q. 6. art. 5. dub. 7. Mouentur argumento delumpto ex reliquis præceptis, quæ temporè designato alligata sunt, ut præceptum audiendi Sacram, recitandi Horas, ieiunandi, imò & Eucharistiam sumendi, quinimò & confitendi tempore mortis: quorum obligatio cessat transacto tempore obligationis executioni designato, ut colligitur ex cap. Sicur de sponsalib. vers. Nisi forsam leg. Si fideiussor. §. vlt. ff. Mandati. & similibus. Præterea, si transacto anno adhuc perieuerat obligatio confitendi, bis teneberis eodem anno confiteri: semel, ut satisfacias obligationi anni præteriti: & semel, ut satisfacias obligationi anni præsentis. Quod si plures annos confessionem omiseris, tories obligatus eris, cum primum possis, ad confitendum, quod praxi receptum non est.

13. Nihilominus probabilis est, siue iuste, siue iniuste confessionem annalem omiseris, te obligatum esse initio sequentis anni, cum primum possis, confiteri: quia tempus vnius anni non assignatur ut terminus finiendi obligationem: sed ne vitra illam differatur, sicuti cum aliquid signatur tempus ad comparandum, vel ad solvendum debitum, & eo tempore nec comparat, nec debitum solui: non obinde liber manet, sed potius amplius adstringitur. Secus verò est in reliquis præceptis, quæ pro contraria sententia referuntur: quia apposta sunt, ut onus, & pensum illius diei, eiusque honorem: atque ita transacto eo die, & cessat finis præcepti, & ipsum præceptum. At in confessione aliter se res habet: etenim illius præceptum latum est, ut cum Deo reconcileris: qui finis, elapso anno, efficacius urget. Deinde colligitur hæc obligatio ex excommunicatione synodali, quæ ferè in omnibus diocæcesibus lata est aduersus eos, qui semel in anno facti non fuerint, neque Eucharistiam in Paschate receperint, à qua excommunicatione nunquam absoluntur, nisi confessionem facere velint. Signum ergo est, confessionis obligationem elapso anno perieuerare.

14. An verò elapso anno, vnica confessione, & præsentis anni obligationi, & præcedentis satisfacias: non est constans inter Doctores. Plures, & grauissimi Doctores negant, eo quod confessio initio sequentis anni fiat in satisfactionem obligationis anni præcedentis, & moraliter reputetur, ac si præcedenti anno fuerit facta. Superest ergo præsentis anni obligationi satisfaciere. Sic docuit Suar. disp. 36. sect. 4. n. 5. Coninch. disp. 5. de penit. dub. 8. num. 65. Filliuc. tract. 7. c. 3. q. 5. n. 56. Bonac. disp. 5. de penit. q. 5. sect. 2. p. 4. n. 31. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. c. 5. n. 10. vers. Ad secundum. in fine.

15. Sed hæc sententia dura mihi videtur, & difficilis: nam si initio anni sequentis omnia tua peccata, tam præcedenti, quam præsentis anni commissa fatearis, tamen eo anno nullam aliam confessionem feceris, præceptum latum de confessione semel in anno faciendâ, eo anno non transgredieris: si quidem eo anno iam semel confessus es. Et quidem si eo anno nullum aliud mortale commiseris post eam confessionem factam: evidens est, te obligatum non esse, ut notauit Bonac. sup. Signum ergo est, vnica illa confessione, & obligationi præcedentis anni satisfecisse: nam ad illam confessionem faciendam non solum ex obligatione præcedentis, sed & præsentis anni attingebaris. Deinde, si in fine anni sequentis confessionem facias, affirmat Coninch. dicto dub. 8. concl. 2. te non esse obligatum iterum confiteri: tamen si nouum mortale committas: quia ea confessio ob distantiam ab anno præcedenti censeri non potest moraliter facta eo anno, sed solum in satisfactionem obligationis præsentis. Quod à fortiore dicitur per plures annos confessionem omiseris. Sed, cum obligatio confessionis, elapso anno, non fuerit extincta: sed quo magis differtur, eo plius vigeat, si facta ea confessione in fine anni nulla superest obligatio confitendi, efficitur sanè vnica confessione obligationi præsentis, & præteriti anni satisfactum esse. Ergo eodem modo satisfieri potest, tamen si initio anni confessio fiat. Atque ita probabile docent Agid. & Bonac. supra.

§. III.

Qua confessione fiat satis præcepto lato in cap. Omnis viriisque sexus. & de causis excusantibus à penis ob illius transgressionem.

1. Non fit satis huic præcepto confessione venialium.
2. Confessione mortalium memoria occurrentium, & absolute recepta fit satis.
3. Si post factam eam confessionem in mortale incidas, tamen si Suar. & Henric. censent, te esse obligatum eo anno faterr, verius est oppositum.
4. Per confessionem illegitimam non satisfaci præcepto.
5. Incurret excommunicationem synodalem.

6. Ab hoc præcepto non excipiuntur peccatores publici.
7. Non satisfaci præcepto, si absolutio non concedatur.
8. Expenduntur causæ excusantes ab hoc præcepto.

1. **A**liqua sunt apud Doctores communiter certa, alia sub opinione versantur. Primum certum est, huic præcepto confessionis non satisfieri confessione venialium, eo quod præcepto satisfacere non possis, nisi rem præceptam exequaris: at confessio venialis in prædicto cap. Omnis. tibi non præcipitur. Non ergo ea confessione satisfacere præcepto potes. Ex quo euidenter infertur, si facta confessione venialium, quia solis venialibus grauatus eras eodem anno in aliquod mortale incidas, te obligatum esse, ante finitum annum illius mortalis confessionem facere: alia eo anno omittentes confessionem præceptam. Sic docent Valq. qu. 90. art. 3. dub. 1. ad finem. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 5. n. 10. vers. Ad tertium. Reginald. lib. 3. n. 38. Bonac. disp. 5. de penit. q. 5. sect. 2. p. 4. n. 33. in fine.

2. Secundò certum est, facta legitima confessione omnium mortalium, quæ tibi memoriæ occurrerint, & absolute à sacerdote recepta, satisfaciere præcepto confessionis, tamen si aliquorum mortalium inuincibiliter oblitus fueris, neque obligatum esse ea intra illum annum ad confessionem adducere: alia obligatus esses bis, & ter confiteri, quod receptum non est. Non enim præceptum imponitur de confitendis omnibus mortalibus absolute: id enim sæpè esset impossibile, sæpè non expediens: sed de confitendis iis omnibus, quæ post diligentem inquisitionem memoriæ occurrerint tempore confessionis, quorumque manifestatio, nec tibi, neque alteri grauius nocua est. Neque refert, ea peccata obliuata fateri debere ex obligatione iuris diuini: ut inde inferas, etiam ex præcepto ecclesiastico, quod iuris diuini determinatum fuit, te fateri obligatum esse: quia ex iure diuino non teneris ea fateri eo anno: sed, quando periculum mortis adfuerit, vel Eucharistiam susceperis, vel ad Eucharistiam voluntariè accessurus. Sic Nauarr. cap. 2. numer. 9. Suar. disp. 23. sect. 2. Coninch. disp. 5. dub. 9. num. 66. & 71. Fagund. de penit. lib. 1. c. 4. n. 17. Bonac. plures referens de penit. disp. 5. qu. 5. sect. 2. p. 4. num. 32. aduersus Sotum in 4. dist. 18. q. 2. art. 5. ad 3. Henric. lib. 4. cap. 4. numer. 5. in com. lit. D. & cap. 15. numer. 1.

3. Sed dubia quæstio est, an si post factam legitimam confessionem in peccatum mortale incidas, teneris eo anno illud peccatum fateri. Affirmat Suar. disp. 16. sect. 3. num. 9. & sect. 4. num. 7. Henric. lib. 4. cap. 4. num. 2. & 6. Etenim præceptum esse videtur de confessione faciendâ, semel in anno, omnium mortalium, quæ eo anno, vel præcedentibus fuerint commissa. Si igitur illud peccatum, quod post factam confessionem commissum est, voluntariè fateri omittis, præcepto de confessione faciendâ omnium mortalium, quæ eo anno commissa sunt, non satisfacias.

Ceterum longè verius est, te non esse obligatum ex vi huius præcepti, illud peccatum eo anno fateri, quia præceptum non est de confessione faciendâ eo anno omnium peccatorum, quæ eo anno fuerint commissa: id enim apertius explicari debebat: sed præceptum fuit de confessione semel in anno faciendâ omnium peccatorum, quæ ad validam, & fructuosam confessionem fateri necessarium fuerit. Quod si postmodum peccatum aliquod committas, in confessionem sequentis anni referre poteris. Alias nunquam censeri posses, plenè huic præcepto satisfecisse, quousque annus finitus sit: tamen si plures fueris ritè confessus: quia semper periculo es expositus nouum peccatum committendi, & nouam confessionis obligationem contrahendi: expedirèque confessionem, non in principio, neque ad medium anni: sed in fine præstare. Ne igitur hæc inconuenientia admittas, afferendum est, facta semel legitima confessione nullam tibi superesse obligationem eo anno confitendi, nisi fortè susceperis his Eucharistiam, vel in periculum mortis incidas. Atque ita docent Victor. de confess. num. 137. Reginald. lib. 3. numer. 38. Coninch. disp. 5. de confess. dub. 7. n. 59. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. c. 5. n. 10. in respons. ad 1. Bonac. probabile reputat de penit. disp. 5. q. 5. sect. 2. p. 4. n. 33. in fine.

4. Secunda, & grauior quæstio est, an per confessionem illegitimam, scilicet, absque dolore, vel integritate, fiat satis prædicto præcepto? Et quidem eo casu, quo plures Doctores sentiunt, dari confessionem validam, sed informem, verius est præcepto satisfactum esse. Nam esto fini præcepti, qui est reconciliari cum Deo, satisfactum nõ sit, materia præcepti, quæ est confessio valida, veriæque Sacramenti susceptio satisfacta est. Sed postea sententia, quam superius firmatam reliquimus, scilicet, non dari confessionem validam, & informem: adhuc plures censent, te satisfaciere præcepto, quocunque modo confessionem facias: quia Ecclesia solum externam confessionem præcipit, & illius defectum punit, cuius executioni occultissimus defectus doloris, & integritatis soli Deo cognitus ob stare non potest. Deinde in cap. Quod quidam de penit. & remiss. dicitur, recipiendos esse ad penitentiam peccatores, quan-

tis absoluti non possint. Censentur ergo præcepto pœnitentiæ satisfacere. Atque ita docent, Paludan. in 4. dist. 17. quæst. 7. Gabriel. ibi. q. 1. art. 3. dub. 5. Syluest. Confessio. 4. n. 3. in fine. Victor. n. 163. & alij relati à Fagund. de secundo Eccles. præc. lib. 1. cap. 4. num. 4.

Sed multò probabilior, & verior est opposita sententia, quam pluribus relatis firmant Suar. t. 4. de pœnitent. disp. 36. sect. 7. n. 3. & 8. Paul. Comito. lib. 1. respons. moral. quæst. 19. in fine. §. Enumeratum. Coninch. disp. 5. de pœnit. dub. 9. n. 70. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 5. num. 11. Fagund. lib. 1. de pœnit. cap. 4. nu. 5. Bonac. disp. 5. de pœnitent. quæst. 5. sect. 2. p. 4. num. 23. Ratio est manifesta: quia præcepto diuino de confessione faciendâ non satisfacis, cum inualidè confiteris. Ergo neque satisfacis ecclesiastico præcepto: hoc enim solum est præcepti diuini determinatio, vt dixit Trident. sess. 14. c. 5. sub finem, & can. 8. Præterea Ecclesia præcipit omnia mortalia fideles confiteri, sicuti dicitur in c. Omnis viriisque sex. de pœnitent. c. remiss. At, si absque dolore, vel non integrè fatearis, non fideliter, sed infideliter, & sic peccata fateris. Non igitur præcepto satisfacis. Neque obstat, ex defectu omnino occulto inualidam reddi confessionem, quominus inde impediatur præcepti ecclesiastici executio: nam esto, Ecclesia actum interiore per se, & directè præcipere non possit, potest tamè indirectè, quatenus ad valorem actus externi præcepti necessarij est: hac enim ratione præcipiendo orationem, præcipit attentionem: quia sine attentione oratio esse non potest. Cum ergo ad valorem externæ confessionis necessarius sit dolor, interius præcipiendo confessionem dolor internus præceptus censetur. Neque item obstat textus in cap. Quod quidam nam, vt bene respondet Suar. dist. 7. ubi non dicitur, confessionem illam admittendam esse, vt sufficientem ad implendum præceptum; sed hos peccatores esse audiendos, vt continuis exhortationibus moueantur & conuertantur.

5. Hinc fit, sicet consistentem incurrere excommunicationem synodalem, quæ ipso facto omittentibus confessionem ferè in omnibus diœcesibus imposita est: quia verè confessionem omittit, quippe idem est actum non fieri, ac fieri nullum, leg. Duo sunt Titij ff. de testam. tutela. Nomine namque confessionis confessio valida intelligi debet: quia sub appellatione actus regulariter solus validus comprehenditur, vt pluribus firmat Tiracquel. de retract. lignag. §. 1. gloss. 2. m. 5. & leg. Boues. §. Hoc sermo tota limit. i. ff. de verb. significat. Seraphin. de priuileg. iuram. priuileg. 7. in fine. Atque ita in præsentia tradit Suar. t. 4. disp. 36. sect. 8. num. 1. Fagund. de secundo Eccles. præc. lib. 1. c. 4. n. 12. Bonac. disp. 5. de pœnit. quæst. 5. sect. 2. p. 4. n. 25. tamen contrarium sentiat Nauarr. cap. 10. num. 4. & Henric. lib. 4. cap. 4. num. 1. propterea quòd probari non possit confessionis defectus. Sed responderetur, id necessarium non esse, cum non delicto probato, sed delicto externo excommunicatio synodalis annectatur. Sectus verò est de priuatione sepulture, & ingressu Ecclesiæ; quæ ipso facto nullibi sunt impositæ; sed per sententiam Iudicis imponenda: quæ, cum probationem delicti requirunt, & hac fit ferè impossibilis, stante defectu omnino occulto imponi non possunt, vt bene ex Cordub. notauit Fagund. loc. alleg.

6. Ab hac doctrina excipiunt Viuald. in Candelab. aureo, de confess. n. 60. Rod. in addit. ad Bullam Cruciat. §. 11. aliàs 9. n. 133. Zerola praxi Episc. 1. p. verbo, Lupanaria, §. 5. meretrices, & vrsarios aliosque peccatores publicos, quos neque Episcopi, & Parochi excommunicatos declarant, quamuis prædicto præcepto confessionis legitime, vt dictum est, non satisfaciant. Signum ergo est, hac excommunicationis pœna eos non adstringi. Sed nullatenus admittenda est exceptio: quia nec fundamentum habet in cap. Omnis viriisque sexus. cum æquè omnes fideles comprehendat: neque publici peccatores digniores sunt indulgentia; quam alij. Quòd verò non soleant declarari; id in fauorem aliorum fidelium cum illis communicantium fit, non, quia ipsi peccatores publici excommunicatione affecti non sint, vt rectè notauit Fagund. de secundo Eccles. præc. lib. 1. cap. 3. n. 11.

7. Tertia quæstio, an satisfacias huic præcepto si confessionem ex parte tua validam facias, & Confessarius ex malitia, vel ignorantia absolutionem non concesserit? Si confessio facta est Sacerdoti existimato, vel iurisdictione carenti; nullatenus per illum satisfieri præcepto potest: quia præceptum est de confessione faciendâ proprio Sacerdoti, vt cauerit in supra dicto cap. Omnis, & consequenter habenti iurisdictionem. At, si proprio Sacerdoti facta fuerit; ipse tamen ex malitia, vel inaduerentia te non absoluert; plures Doctores censent, te præcepto confessionis satisfecisse. Tum, quia culpa Confessarij tibi nocere non debet. Tum, quia præceptum non tibi est impositum, neque imponi potest de actione, quæ non sit in tua potestate; sed ab alterius voluntate pendet, qualis est absolutio. Sic docent, licet non ita expressè, Paludan. Gab. Victor Syluest. pro pœni, sententiæque præcedente relati. Ceterum probabilius est te præcepto non satisfacere ea confessione, quam absolutio non sequitur, vt expressè docent Nauarr. cap. 10. num. 4. Suar. disp. 36. sect. 7. num. 3. Coninch. disp. 5. dub. 9. numer.

70. Fagund. de secundo Eccles. præc. lib. 1. cap. 4. nu. 5. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 5. num. 11. Ratio ea est: quia per eam confessionem non satisfacis diuino præcepto: siquidem peccata soluta non sunt; sed adhuc retinentur; vt absolutioni directæ subiciantur. Ergo neque satisfacis humano præcepto, quod est diuini determinatum. Et exemplo Eucharistiæ conuincit potest: si enim credens, te Eucharistiam recipere, Sacerdos, vel ex malitia, vel inaduerentia hostiam in consecratam loco consecratâ porrigeret, præcepto communicandi non satisfaceres; sed errore detecto obligatus eris communicare; quia præcedentis hostiæ sumptio non fuit sacra Communio. Confessio autem, quam absolutio non sequitur, neque est pars sacramenti, neque peccata soluit, aut remittit. Ergo non est confessio, qua præcepto satisfieri potest.

Neque obstat, non tua, sed Sacerdotis culpa defectum contingere: id enim probat, te excusatum esse à præcepto, & à pœnitentiæ amplexibus, dum bona fide existimas, te absolutum esse. Sectus est, si bona fides cesset, & defectum agnoueris: sicuti docent Corduba quæst. 15. Suarez disputat. 36. sect. 8. n. 3. Fagund. de pœnit. lib. 1. cap. 4. nu. 6. Neque est verum, quòd sola confessio in tua sit potestate, non absolutio: quia esto absolutio à proximè non pendet; à te tamen pendet absolutionem procurare, eique confiteri, qui absolutionem concedat: si tamen aliquando id prestare non potes, à præcepto excusaris; tamen illud non impleas.

8. Quoad causas excusantes ab huius præcepti transgressione, illiisque pœnitentiæ breuiter dicendum est, te excusatum esse primò, si imminet tibi, vel alteri graue damnum vitæ honoris, vel fortunæ: nam lex diuina, & ecclesiastica, cum fit iugum suauis, & onus leue, non censetur cum tanto detrimento obligare. Illud verò detrimentum honoris, quod ex confessione ipsa subsequitur, vt scilicet, apud Confessarium minus habeatis opinionemque religiosam, quam de te conceperat, amittas: id te potest à præcepto excusare, vt bene notauit Coninch. disp. 5. dub. 10. num. 73. vbi aduertit, sæpè te posse excusari à confessione vnus, vel alterius peccati: quia ex illius manifestatione imminet damnum, non tamen à manifestatione aliorum peccatorum; & consequenter neque à confessione faciendâ. An verò excusaris à confessionis præcepto, si alia via, quam per interpretem, vel scripturam, vel nurus declarare peccata non possis, superius, cum de integritate confessionis sermonem fecimus, decusum reliquimus. Illud verò est certum, si nullum in specie peccatum declarare potes, non esse tibi absolutionem extra mortis articulum concedendam: quia alienum est ab vlti Ecclesiæ, sententiam absolutionis proferre nulla causa specialiter iudicanda proposita, vt bene aduertit Laym. lib. 5. sum. tract. 9. cap. 5. n. 15. ad finem.

P V N C T V M XXI.

De satisfactione peccatorum.

1. Duplîciter de satisfactione loqui possumus. Primò, de satisfactione absolute sumpta, & sine ordine, ad sacramentum Pœnitentiæ. Secundò, de satisfactione quatenus pars est, & complementum sacramenti pœnitentiæ.

§. I.

De satisfactione absolute sumpta, & absque ordine ad Sacramentum.

1. Satisfactio differt à restitutione.
2. Nullus, præter Christum, satisfacere pro mortalibus potest.
3. Qualiter pro venialibus.
4. Pro omnibus potest de congruo.
5. Remissa mortali culpa, pœna æterna remittitur: sed plerumque manet aliqua pœna temporalis.
6. Pro hac pœna temporalis bene potest quis satisfacere de congruo.
7. Ad hanc satisfactionem requiritur, opus voluntarium, & liberum.
8. Item, debet esse opus bonum.
9. Item, pœnosum, & afflictuum.
10. Potest esse opus alijs debitum.
11. Satisfaciens debet esse in gratia.
12. Item, uiuor.
13. Vnus pro alio bene satisfacere potest.
14. Limitatio Medinæ reuocatur.
15. Fit satis oppositio fundamentum.
16. Ex parte Dei adesse debet promissio satisfactionem accipiendi.

1. Satisfactio sæpè cum restitutione confunditur: sed est longe ab ea diuersa. Nam restitutio consistit in rebus.